
Gdańsk, dnia 21 października 2024 r.

PS-IX.431.2.21.2024.KD

PROTOKÓŁ
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Steganie

Kontrolę przeprowadzili:

[.....]* – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 145/2024 z dnia 6 czerwca 2024 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,

[.....]* – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, legitymująca się upoważnieniem Nr 146/2024 z dnia 6 czerwca 2024 r. – członek zespołu kontrolnego.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Termin rozpoczęcia: 12 czerwca 2024 r.

Termin zakończenia: 13 czerwca 2024 r.

Nazwa jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Wojska Polskiego 12; 82-103 Steganie

Zakres kontroli: Ocena organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2023 r.

Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Całokształt przedmiotu kontroli badano na podstawie:

- art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 190);

- art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 z późn. zm. i Dz. U. z 2022 r. poz. 530);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.);
- rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285);
- rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893);
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.);
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. nr 218, poz. 1439);
- uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. 2018 r. poz. 1007 z późn. zm.);
- aktów prawa miejscowego – uchwał Rady Gminy w sprawie:
  - a) utworzenia ośrodka pomocy społecznej,
  - b) zatwierdzenia statutu i regulaminu organizacyjnego ośrodka.

Zakres kontroli obejmował następujące elementy:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka:

- a) pełna nazwa i adres Ośrodka,
- b) uchwała powołania GOPS wraz ze statutem oraz obowiązujący statut uwzględniający wszystkie zmiany przepisów,
- c) obowiązujący regulamin organizacyjny Ośrodka,
- d) podział Ośrodka na komórki organizacyjne, ich zadania,
- e) sytuacja lokalowa, wyposażenie w sprzęt techniczno-biurowy oraz dostępność do środków transportu,
- f) upoważnienie kierownika do podpisywania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej oraz innych osób upoważnionych na wniosek kierownika.

2. Stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionych osób:

- a) kwalifikacje zawodowe kierownika:
  - dokumenty potwierdzające rodzaj ukończonej szkoły z datą ukończenia,
  - dokumenty potwierdzające co najmniej trzyletni staż pracy,
  - dokument potwierdzający odbyte szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej,
  - akt powołania na stanowisko Kierownika Ośrodka, data zatrudnienia,
- b) kwalifikacje zawodowe pracowników:
  - dokumenty potwierdzające rodzaj ukończonej szkoły z datą ukończenia (suplementy do dyplomów - jeżeli były wydane),
  - zakresy obowiązków pracowników socjalnych,
- c) kadra ośrodka,
- d) spełnianie standardów zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej w okresie objętym kontrolą,
- e) kwalifikacje pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach zadań zleconych.

3. Charakterystyka gminy:

- a) podstawowe problemy społeczne,
- b) liczba mieszkańców gminy (liczba środowisk przypadających na pracownika socjalnego),
- c) charakterystyka populacji będącej w sferze zainteresowania służb socjalnych.

4. Organizacja pracy ośrodka:

- a) godziny pracy ośrodka, przyjęcia interesantów,
- b) organizacja pracy w terenie, podział na rejony, częstotliwość kontaktów z klientami, możliwość konsultacji prawnych,

5. Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej:

- a) strategia rozwiązywania problemów społecznych (art. 17 ust. 1 pkt 1) oraz sprawozdanie z realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- b) ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16a) wraz z poświadczeniem jej przyjęcia przez Radę Gminy – uwierzytelniona kserokopia,
- c) sprawozdanie z działalności ośrodka.

6. Tryb i forma przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w zakresie:

- zasiłków stałych,
- zasiłków okresowych,
- zasiłków celowych i celowych specjalnych,
- zasiłków celowych z tytułu zdarzenia losowego,
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (zad. własne),
- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (liczba opiekunów, forma ich zatrudnienia, stawka godzinowa, zasady odpłatności za usługi opiekuńcze), zakres wykonywanych czynności przez osoby świadczące usługi opiekuńcze u klienta,

- kierowania osób do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt (wskazanie liczby osób kierowanych, umieszczonych oraz rodzajów DPS-ów, do których te osoby skierowano),
- kierowania osób do ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym,
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- kontraktu socjalnego (art. 108).

7. Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

- praca socjalna z rodzinami/osobami, w tym wyłączna praca socjalna;
- kontrakty socjalne.

8. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2023 roku na:

- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 18 ust. 1 pkt 3 i 9,
- dofinansowanie zadań własnych obowiązkowych gminy, określonych w art. 17 ust. 1 pkt: 4, 14, 19, 20.

9. Współpraca ośrodka z:

- władzami gminy,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi instytucjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej.

10. Postępowanie skargowe w stosunku do jednostki.

11. Sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wystosowanych przez Wojewodę Pomorskiego w wyniku kontroli przeprowadzonych w poprzednich latach.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

Informacja o przeprowadzeniu kontroli:

Jednostka została zawiadomiona o przeprowadzeniu kontroli pismem z dnia 22 maja 2024 r. znak: PS-IX.431.2.21.2024.KD.

Kontrolujący w dniu 6 czerwca 2024 r. złożyli pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających ich wyłączenie od udziału w kontroli.

(akta kontroli str. 1-17)

Ustalenia ogólne, wykaz skrótów:

Ilekoć w protokole jest mowa o:

- Ośrodka – należy przez to rozumieć: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie;
- Kierownika – należy przez to rozumieć Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie;

- Ustawie o pomocy społecznej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- Kodeksie postępowania administracyjnego – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

W toku kontroli wyjaśnień udzielała:

- [.....]* – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stegnie.

Ustalenia kontrolne:

Struktura organizacyjna Ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie jest jednostką organizacyjną Gminy Stegna. Jego obszarem działania są granice administracyjne Gminy Stegna. Wójtem Gminy Stegna jest [.....]*.

Powołanie Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie powołany został na mocy Uchwały Rady Narodowej w Stegnie Nr VIII/45/90 z dnia 27 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie.

(akta kontroli str. 18-19)

Statut

W okresie objętym kontrolą obowiązywał statut wprowadzony w życie Uchwałą Nr XXIV/236/2021 Rady Gminy Stegna z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie. Przedstawiony statut jest aktualny.

(akta kontroli str. 20-25)

Regulamin organizacyjny Ośrodka.

Strukturę organizacyjną Ośrodka, szczegółowy zakres zadań i działalności oraz obowiązki i zakres działania pracowników określa Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Nr 1/2020 z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie.

(akta kontroli str. 26-40)

Regulamin wynagradzania pracowników

Regulamin wprowadzony został Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie Nr 5/2023 z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania pracowników w Ośrodku Pomocy Społecznej w Stegnie.

Stan zatrudnienia i kwalifikacje pracowników

W toku kontroli ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stegnie w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było ogółem 25 osób, w tym: kierownik, główny księgowy, inspektor ds. kadr i płac, pracownik ds. pomocy społecznej i dodatków mieszkaniowych, 5 pracowników socjalnych ze specjalizacją I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, asystent rodziny, pracownik ds. funduszu alimentacyjnego, 4 opiekunki środowiskowe, 3 wychowawców placówek wsparcia dziennego, psycholog i pozostałe osoby zatrudnione tylko w ramach projektu STOP WYKLUCZENIU.

W świetle obowiązującego od 1 stycznia 2015 r. zapisu art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”. Brzmienie art. 110 ust. 11 cyt. wyżej ustawy dopuszcza dwa sposoby ustalenia liczby pracowników socjalnych – w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy lub w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Ośrodek ustala liczbę pracowników socjalnych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy. Zgodnie z art. 110 ust. 12 tejże ustawy ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Oba warunki winny być spełnione równocześnie. Ustalono, że w Ośrodku w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych. Z przeliczenia liczby mieszkańców gminy (9 276 osób) w stosunku do zatrudnionych pracowników socjalnych wynika, że na jednego pracownika socjalnego przypada 1 855 mieszkańców gminy, zatem należy stwierdzić, iż w Ośrodku spełniony jest warunek określony w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy akt osobowych pracowników realizujących zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej pod względem zgodności ich zatrudnienia z kwalifikacjami wymaganymi na zajmowanych stanowiskach. Ustalono, że wszyscy pracownicy socjalni posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku oraz uprawnienia do pobierania dodatku do wynagrodzenia za pracę socjalną w środowisku – stosownie do zapisu art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej.

W 2023 r. średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników socjalnych wynosiło 4 093,00 zł.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Kwalifikacje kierownika określa art. 122 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”, zatem osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać wykształcenie wyższe, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W toku postępowania ustalono, że [.....]*– Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie – legitymuje się wymaganym 3-letnim stażem pracy w pomocy społecznej oraz specjalizacją z zakresu organizacji pomocy społecznej, zatem spełnia kwalifikacje określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 105)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Charakterystyka gminy:

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie objął pomocą w formie świadczeń 191 rodzin, w których przebywało 288 osób co stanowi ponad 3% osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie gminy Stegna. Liczba osób, które korzystały długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej, wynosi 106. 161 rodzin objęto pomocą w formie świadczeń pieniężnych, 52 rodziny w formie świadczeń niepieniężnych, a 180 wyłącznie w formie pracy socjalnej. Pracą socjalną w 2023 r. pracownicy socjalni objęli 322 rodziny, w których przebywały 544 osoby. W rodzinach, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych, przebywały 234 osoby, ponad 2,5% ogółu mieszkańców gminy Stegna.

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były kolejno:

Ubóstwo	4	5
Sieroctwo	0	0
Bezdomność (pobyt w placówkach)	20	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	32
Bezrobocie	61	123
Niepełnosprawność	86	97

Długotrwała lub ciężka choroba	88	111
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	9	30
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	5	7
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Analizując powody przyznania pomocy, należy podkreślić, że rodziny korzystające z pomocy społecznej borykają się jednocześnie z wieloma problemami. Wśród nich aż 86 rodzin dotkniętych jest problemem niepełnosprawności. Natomiast 88 rodzin zmaga się z długotrwałą lub ciężką chorobą. 61 rodzin boryka się z bezrobociem. Kolejnym problemem skutkującym koniecznością objęcia pomocą społeczną jest bezdomność (pobyt w placówkach) - 20 osób. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego dotyka 9 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa - 9 rodzin, ubóstwo - 4 rodziny. Ponadto 5 rodzin otrzymało pomoc z powodu alkoholizmu oraz 1 rodzina z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Poza wyżej wymienionymi przyczynami korzystania ze świadczeń, podopieczni pomocy społecznej często charakteryzowali się niedostateczną motywacją do podjęcia aktywności społeczno-zawodowej, zależnością od pomocy społecznej, niestabilnością decyzyjną i rozbieżnością deklaracji z podejmowanymi działaniami.

Organizacja pracy ośrodka:

Budynek, w którym znajduje się siedziba Ośrodka, jest budynkiem Urzędu Gminy Stegna. Ośrodek nie jest przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami. Do wejścia budynku prowadzą jedynie schody, nie ma podjazdu – ta bariera architektoniczna nie pozwala na swobodny dostęp dla osób mających trudności w poruszaniu się. Pani Kierownik Ośrodka wyjaśniła, iż stanowisko do obsługi osób niepełnosprawnych znajduje się na parterze budynku. Ponadto, przy drzwiach wejściowych znajduje się domofon, dzięki któremu osoba

z niepełnosprawnością bądź mająca problem z poruszaniem się może skontaktować się z pracownikiem Ośrodka. Niemniej jednak prawo budowlane, określa warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, a szczególne wymagania odnoszą się do budynków użyteczności publicznej. Powyższa kwestia została omówiona z Kierownikiem Ośrodka.

Do dyspozycji pozostaje 9 pomieszczeń biurowych. Każdy zatrudniony w Ośrodku pracownik posiada własne stanowisko pracy wyposażone w niezbędny sprzęt techniczno-biurowy.

Pracownicy socjalni wychodzą w teren w zależności od potrzeb. Każde wyjście ewidencjonowane jest w rejestrze wyjść służbowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie przyjmuje interesantów w godzinach:

- poniedziałek, wtorek, środa 7:00-15:00
- czwartek. 7:00-16:00
- piątek 7:00-14:00

Klienci przyjmowani są od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Ośrodka. Na dojazdy do odległych środowisk pracownicy socjalni korzystają z samochodów prywatnych w ramach zawartych umów.

Pracownicy Ośrodka mają możliwość korzystania z konsultacji prawnych radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Stegnie.

Ośrodek ma zwartą umowę zlecenie z informatykiem.

(akta kontroli str. 106-114)

Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zespół kontrolny ustalił, że Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stegna na lata 2016 – 2026 została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Stegna Nr X/64/2015 z dnia 9 lipca 2015 r. Ww. strategia została zaktualizowana Uchwałą Nr XXXII/261/2017 Rady Gminy Stegna z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stegna na lata 2016 – 2026. Po przeanalizowaniu dokumentu należy stwierdzić, iż został on opracowany zgodnie z obowiązującymi standardami i zawiera wszystkie wymagane obszary zagadnień. Nieodzownym elementem strategii jest jej monitoring, gdyż pozwala on na bieżące modyfikowanie kierunków działań w niej określonych. Jak wynika z treści dokumentu raport

z monitoringu opracowywany będzie co trzy lata. Każdorazowo będzie to cykl prac analogicznych do procesu tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, poprzedzonych analizą zmian następujących w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz oceną postępów w realizacji Strategii. Rieczony raport sporządzony został w 2023 r.

(akta kontroli str. 115-171)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

Obowiązek opracowania oceny zasobów pomocy społecznej wynika z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej. W myśl powyższego przepisu prawa gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena zasobów przygotowywana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej i jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 przekazana została do Rady Gminy w Stegnie dnia 30 kwietnia 2024 r. zgodnie z art. 16 a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej „Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia ocenę zasobów pomocy społecznej co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa”.

(akta kontroli str. 172-218)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Sprawozdanie z działalności Ośrodka

Zgodnie z art. 110 pkt 1, ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej na Kierownika ośrodka pomocy społecznej spoczywa obowiązek przedkładania Radzie Gminy Stegna corocznego sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawienia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Kierownik, działając zgodnie z umocowaniem prawnym, opracował i przedłożył Radzie Gminy Stegna sprawozdanie za rok 2023 zgodnie z terminem tj. 30 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 219-275)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

W zakresie trybu przyznawania świadczeń z pomocy społecznej kontroli podlegają świadczenia w postaci:

- zasiłków stałych,

- zasiłków okresowych,
- zasiłków celowych i specjalnych celowych,
- dożywiania (posiłki, zasiłki celowe, pomoc rzeczowa),
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (zad. własne),
- kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w dps,
- pomocy rzeczowej w formie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania,
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu opieki przyznanej przez sąd.

Na podstawie sprawozdania rocznego MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2023 r. – ustalono, że Ośrodek przyznawał pomoc w formie: zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i celowych specjalnych, dożywiania, usług opiekuńczych, odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, udzielania schronienia.

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji w zakresie ustalania uprawnień do ww. pomocy. Dokumentację badano na podstawie losowo wybranych teczek klientów korzystających z wybranych form świadczeń (dokonano doboru próby w oparciu o metodę bazującą na osądzie kontrolera i jego doświadczeniu zawodowym).

Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie społeczne

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W toku kontroli ustalono, że do zasiłku stałego uprawnione było 99 osób. Wypłacono ogółem 978 świadczeń na kwotę 574 492 zł (dane na podstawie Sprawozdania MRiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach. Dział 1 B Udzielanie świadczenia – zadania własne Gmin 1). Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 587,42 zł.

Analizie zostało poddanych 10 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. Decyzja nr GOPS.5010.0022.2023 z dnia 30.03.2023 r.
2. Decyzja nr GOPS.5010.0045.2023 z dnia 14.07.2023 r.

3. Decyzja nr GOPS.5010.0016.2023 z dnia 02.03.2023 r.
4. Decyzja nr GOPS.5010.0017.2023 z dnia 03.03.2023 r.
5. Decyzja nr GOPS.5010.0037.2023 z dnia 12.06.2023 r.
6. Decyzja nr GOPS.5010.0004.2023 z dnia 16.01.2023 r.
7. Decyzja nr GOPS.5010.0006.2023 z dnia 25.01.2023 r.
8. Decyzja nr GOPS.5010.0083.2023 z dnia 27.11.2023 r.
9. Decyzja nr GOPS.5010.0050.2023 z dnia 09.08.2023 r.
10. Decyzja nr GOPS.5010.0068.2023 z dnia 09.10.2023 r.

(akta kontroli str. 276-305)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2023 r. Ośrodek opłacił składkę zdrowotną za 87 świadczeniobiorców pobierających zasiłki stałe (liczba składek należnych 854) na kwotę 48 101 zł.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Kontrolą objęto 1 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji administracyjnej:

- 1) Decyzja nr GOPS.5011.0047.2023 z dnia 14.11.2023

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegna w 2023 r. udzielił 61 świadczeń w formie zasiłku okresowego; z tej formy pomocy skorzystało 36 osób. Wypłacono ogółem 129 świadczeń na kwotę 49 857 zł (dane na podstawie Sprawozdania MRiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

Dział 1 B Udzielanie świadczenia – zadania własne Gmin 1). Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 386,49 zł.

Analizie zostało poddanych 20 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. nr GOPS.5011.0021.2023 z dnia 14.03.2023r.
2. nr GOPS.5011.0038.2023 z dnia 19.09.2023r.
3. nr GOPS.5011.0051.2023 z dnia 21.11.2023r.
4. nr GOPS.5011.0031.2023 z dnia 15.06.2023r.
5. nrGOPS.5011.0040.2023 z dnia 09.10.2023r.
6. nr GOPS.5011.0041.2023 z dnia 27.10.2023r.
7. nr GOPS.5011.0045.2023 z dnia 06.11.2023r.
8. nr GOPS.5011.0022.2023 z dnia 17.03.2023r.
9. nr GOPS.5011.0002.2023 z dnia 10.01.2023r.
10. nr GOPS.5011.0029.2023 z dnia 18.04.2023r.
11. nr GOPS.5011.0056.2023 z dnia 18.12.2023r.
12. nr GOPS.5011.0009.2023 z dnia 18.01.2023r.
13. nr GOPS.5011.0042.2023 z dnia 27.10.2023r.
14. nr GOPS.5011.0043.2023 z dnia 27.10.2023r.
15. nr GOPS.5011.0050.2023 z dnia 21.11.2023r.
16. nr GOPS.5011.0034.2023 z dnia 20.06.2023r.
17. nr GOPS.5011.0011.2023 z dnia 25.01.2023r.
18. nr GOPS.5011.0032.2023 z dnia 15.06.2023r.
19. nr GOPS.5011.0049.2023 z dnia 14.11.2023r.
20. nr GOPS.5011.0054.2023 z dnia 11.12.2023r.

(akta kontroli str. 306-360)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 oraz w związku z art. 39 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, które mogą być przyznane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W okresie objętym kontrolą Ośrodek udzielił wsparcia w formie zasiłku celowego 4 rodzinom, przeznaczając na ten cel kwotę

1440,00 zł (dane na podstawie Sprawozdania rocznego MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach).

Analizie zostało poddanych 4 I postępowania kończące się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. GOPS.5012.0008.2023 z dnia 30.03.2023 r.
2. GOPS.5012.0011.2023 z dnia 14.06.2023 r.
3. GOPS.5012.0012.2023 z dnia 22.06.2023 r.
4. GOPS.5012.0015.2023 z dnia 04.10.2023 r.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych, które mogą być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Wysokość specjalnego zasiłku celowego nie może przekraczać kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, nie podlega on również zwrotowi (art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). W okresie objętym kontrolą Ośrodek udzielił wsparcia w formie zasiłku celowego specjalnego 2 rodzinom, przeznaczając na ten cel kwotę 1 100, zł (dane na podstawie Sprawozdania rocznego MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach).

Analizie zostało poddano 1 postępowanie kończące się decyzją administracyjną o nr:

1. GOPS.5102.0003/2023 z 18.01.2023 r.

(akta kontroli str. 361-375)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania. Celem Programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe, w tym szkołom artystycznym realizującym kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, w organizacji stołówek oraz miejsc do spożywania posiłków w szkołach. Ze środków przekazywanych gminom w ramach Programu dofinansowywane są

zarówno posiłki wydawane na stołówkach, jak też te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.

W ramach realizacji wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2023 r. udzielano pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności, posiłków dla dzieci w szkole oraz innym osobom otrzymującym pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Realizacja zadania z placówką oświatową opierała się na podstawie zawartych umów. Należności za wydane posiłki płacone były przelewem, w terminie określonym w umowie, na podstawie przedkładanych przez szkołę rachunków/faktur wraz z załączonymi imiennymi wykazami dzieci i liczbą wydanych posiłków. Pomoc w formie dożywiania przyznawana była przede wszystkim na wniosek rodziców składany bezpośrednio do Ośrodka. Pomoc przyznawana była na rok budżetowy zgodnie z planem finansowym.

Dożywianiem objęto uczniów uczęszczających do 6 szkół na terenie gminy Stegna.

	Szkoła	Dzieci objęte dożywianiem
	Zespół Szkół w Steganie	5
1.	Zespół Szkół w Tujsku	10
	Szkoła Podstawowa w Drewnicy	5
	Przedszkole w Drewnicy	0
	Szkoła podstawowa w Mikoszewie	3
2.	Szkoła Podstawowa w Jantarze	3
Programem objęto również dzieci uczęszczające do szkół poza terenem gminy		
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nowym Dworze Gdańskim	1
2.	Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Elblągu	0
3.	Zespół Szkół Zawodowych w Elblągu	0
4.	Wydawanie posiłków poza wywiadem	2

Analizie zostało poddanych 10 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. GOPS.5023.0018.2023 z dnia 14.09.2023 r.
2. GOPS.5023.0019.2023 z dnia 18.04.2023 r.
3. GOPS.5023.0006.2023 z dnia 08.02.2023 r.
4. GOPS.5023.0002.2023 z dnia 06.02.2023 r.
5. GOPS.5023.0003.2023 z dnia 01.02.2023 r.
6. GOPS.5019.0018.2023 z dnia 06.02.2023 r.
7. GOPS.5019.0133.2023 z dnia 07.12.2023 r.
8. GOPS.5019.0004.2023 z dnia 16.01.2023 r.
9. GOPS.5019.0047.2023 z dnia 07.04.2023 r.
10. GOPS.5019.0070.2023 z dnia 14.06.2023 r.

(akta kontroli str. 376-429)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie nie realizował w 2023 r. specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze w 2023 r. na podstawie zawartych umów świadczyła Spółdzielnia Socjalna Stegna Serwis. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w okresie od stycznia do marca wynosił 33,00 zł, natomiast od kwietnia koszt jednej godziny wynosił 31,40 zł. W ramach środków własnych zrealizowano łącznie 3 004 godzin usług. Spółdzielnia w 2023 r. do realizacji usług zatrudniała na umowę zlecenie 5 opiekunek. Na tę formę pomocy wydatkowano kwotę 83 190,40 zł. W 2023 r. z usług opiekuńczych skorzystało łącznie 17 osób.

Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb podopiecznego przez 4 opiekunki zatrudnione w Ośrodku.

[.....]*- szkolenie opiekunów osób niepełnosprawnych/ zależnych i kandydatów do pełnienia funkcji opiekunek środowiskowych, Certyfikat 25/3/2021 Fundacji Edukacji i Działań Społecznych

[.....]*- szkolenie opiekunów osób niepełnosprawnych/ zależnych i kandydatów do pełnienia funkcji opiekunek środowiskowych, Certyfikat 8/3/2021 Fundacji Edukacji i Działań Społecznych

[.....]*- szkolenie opiekunów osób niepełnosprawnych/ zależnych i kandydatów do pełnienia funkcji opiekunek środowiskowych, Certyfikat 7/3/2021 Fundacji Edukacji i Działań Społecznych

[.....]*- szkolenie opiekunów osób niepełnosprawnych/ zależnych i kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów środowiskowych, Certyfikat 21/3/2021 Fundacji Edukacji i Działań Społecznych

Usługi opiekuńcze realizowane były również w ramach projektu „STOP WYKLUCZENIU! — Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Stegna”. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 6 Integracja, Działanie 6.2. Usługi Społeczne, Poddziałanie 6.2.2 Rozwój Usług Społecznych. Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb podopiecznego przez 4 opiekunki zatrudnione w GOPS Stegna na podstawie umowy zlecenia. Z tej formy pomocy w ramach projektu skorzystało 8 osób. Usługi w ramach realizowanego projektu były nieodpłatne, do końca września 2023 r.

Nie została wydana żadna decyzja odmowna w zakresie usług opiekuńczych w 2023 r

Odpłatność za świadczone usługi obliczana była procentowo, zgodnie z posiadanym dochodem klienta, na podstawie Uchwały Nr XXXVI/296/2017 z dnia 29 listopada 2017 r. Rady Gminy Stegna w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze,

W oparciu o analizę kontrolowanej dokumentacji ustalono, że usługi opiekuńcze realizowane były w zakresie: zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, w miarę możliwości podtrzymania kontaktów z otoczeniem. W decyzjach zgodnie z art. 50 ust. 5 określano miejsce ich świadczenia, tj. miejsce zamieszkania klienta. W 2023 roku nie składano w formie pisemnej skarg i wniosków, na jakość i zakres świadczonych usług, nie wydano decyzji odmawiających przyznania tej formy pomocy, jak również nie były składane odwołania od decyzji je przyznających.

Ośrodek dokumentował sposób świadczenia usług opiekuńczych poprzez:

- sporządzanie list osób objętych pomocą z wyszczególnieniem rzeczywiście wykonanych świadczeń,
- karty pracy opiekunki

Analizie zostało poddanych 7 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

- 1) Decyzja Nr GOPS.5025.0031.2023 z dnia 13.10.2023 r.
- 2) Decyzja Nr GOPS.5025.0026.2023 z dnia 28.09.2023 r.
- 3) Decyzja Nr GOPS.5025.0023.2023 z dnia 07.08.2023 r.
- 4) Decyzja Nr GOPS.5025.0025.2023 z dnia 17.07.2023 r.
- 5) Decyzja Nr GOPS.5025.0030.2023 z dnia 13.10.2023 r.
- 6) Decyzja Nr GOPS.5025.0028.2023 z dnia 28.09.2023 r.
- 7) Decyzja Nr GOPS.5025.0006.2023 z dnia 09.01.2023 r.

Osoby sprawujące opiekę ukończyły szkolenie w zakresie pierwszej pomocy (w zakresie ogólnym i stanowiskowym na stanowisku pracy opiekunka), posiadały również niezbędne przygotowanie w zakresie wykonywania czynności pielęgnacyjnych, opiekuńczych i gospodarczych wobec osób wymagających wsparcia.

(akta kontroli str. 430-492)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej

Art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, że „osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.”

W 2023 r. w domach pomocy społecznej ogółem z terenu gminy przebywało 15 osób, za które Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatność. Kwota świadczeń na tę formę opieki wyniosła 587 586,40 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie w 2023 r. skierował 3 osoby do domu pomocy społecznej. Łącznie w kontrolowanym okresie w DPS przebywało 15 osób:

1. Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie, 82-103 Stegna, ul. Morska 11 – 13 osób,
2. Dom Pomocy Społecznej, 83-200 Starogard Gdański, Al. Wojska Polskiego 12b – 1 osoba,
3. Dom Pomocy Społecznej, 13-200 Działdowo, Uzdowo 18/19 – 1 osoba.

Analizie zostały poddane 2 losowo wybrane postępowania kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. GOPS.5026.0018.2023 z dnia 30.06.2023 r.
2. GOPS. 5026.0001.2023 z dnia 05.01.2023 r.

Skierowanie do DPS odbywało się zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16, art. 54 ust. 1 ustawy. Zarówno decyzje kierujące i ustalające odpłatność wydane były po zgromadzeniu i analizie wszystkich niezbędnych dokumentów. Wysokość odpłatności za pobyt w domu ustalano zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy tj. 70% dochodu osoby skierowanej. Świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane.

(akta kontroli str. 493-505)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Schronienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 oraz art. 48a ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Schronisko dla osób bezdomnych

zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W celu realizacji zadania gmina winna posiadać placówki zapewniające schronienie lub jeżeli takowych nie posiada zlecić realizację zadania w sposób prawem przewidziany (art. 25 ust 1), lub zawrzeć umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny (art. 48a. ust. 11b pkt 3).

Gmina Stegna zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie schronienia dla osób bezdomnych na podstawie umów zawartych ze stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób bezdomnych.

W 2023 r. na terenie gminy Stegna z problemem bezdomności borykało się 21 osób, z których 20 korzystało z pomocy społecznej tutejszego ośrodka w postaci schronienia: z usługami opiekuńczymi w Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych AGAPE Borowy Młyn – 11 osób, Stowarzyszeniu Otwarte Drzwi Warszawa – 1 osoba, Stowarzyszenie św. Faustyny „FIDES”- 7 osób, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Gdyni – schronisko w Wielu - 1 osoba. Ogółem na pokrycie kosztów schronienia w 2023 r. poniesiono wydatek w wysokości 274 752,46 zł.

Zgodnie z delegacją ustawową Rada Gminy uchwaliła zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia Uchwałą Nr IX/103/2015 Rady Gminy Stegna z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, w których udzielane są osobom bezdomnym świadczenia z pomocy społecznej w formie schronienia, posiłku oraz ubrania osobom tego pozbawionym. W związku z koniecznością wprowadzenia zmian do Uchwały podjęto następujące Uchwały zmieniające: o Nr XXV/256/2017 Rady Gminy Stegna z dnia 7 września 2017 r. oraz o Nr X/128/2019 Rady Gminy Stegna z dnia 20 listopada 2019 r.

Analizie zostały poddane 4 losowo wybrane postępowania kończące się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. GOPS.5022.0010.2023 z dnia 17.01.2023 r. – schronienie z usługami opiekuńczymi
2. GOPS.5022.0032.2023 z dnia 07.07.2023 r. – schronienie z usługami opiekuńczymi
3. GOPS.5022.0023.2023 z dnia 17.05.2023 r. – schronienie z usługami opiekuńczymi
4. GOPS.5022.0008.2023 z dnia 17.01.2023 r. – schronienie z usługami opiekuńczymi

Pomoc w formie tymczasowego schronienia przyznawano na podstawie:

- wniosku opatrzonego pieczęcią wpływu,

- wywiadu środowiskowego lub aktualizacji wywiadu, przeprowadzonego w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz. U. z 2021 poz. 893).
- dokumentów potwierdzających sytuację dochodową, zdrowotną i majątkową określonych w art. 107 ust. 5 i ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

W celu prawidłowej realizacji postępowania w sprawie udzielenia schronienia, należy poza zebraniem kompletu dokumentów mających znaczenie dla rozpatrzenia sprawy w myśl art. 48a ust. 2 sporządzić kontrakt socjalny. W kontrolowanych postępowaniach osób skierowanych do schronisk były podpisane kontrakty socjalny wraz z oceną realizacji postanowień w nich zawartych. Świadczenia przyznawano decyzją administracyjną. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony postępowania, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie i uzasadnienie, pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazanie trybu odwoławczego. Podpisane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stegna.

(akta kontroli str. 237-266)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Sprawienie pogrzebu

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Podstawą prawną do stanowienia zasad pochówku jest art. 44 o pomocy społecznej, według którego „sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego”. Art. 110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, że „zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej”. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż sposób sprawienia pogrzebu przez gminę określony został w Uchwale Nr LXI/530/2024 Rady Gminy Stegna z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzeby przez Gminę Stegna.

(akta kontroli str. 267-269)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd

Zgodnie z art. 53 a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku ogłoszonego przez prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Wynagrodzenie przysługuje niezależnie od dochodu osoby, której jest przyznane. Obowiązek przeprowadzania wywiadów i wydawania decyzji administracyjnych w tej sprawie został zniesiony z dniem 3 maja 2011 r. przez art. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 18 marca 2011 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 440).

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa – wypłata wynagrodzenia następuje dopiero po otrzymaniu na ten cel środków od Wojewody. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna – wniosek złożony do Ośrodka wraz z załączonymi do niego:

- odpisem prawomocnego postanowienia Sądu o ustaleniu i przyznaniu wynagrodzenia dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
- zaświadczeniem Sądu potwierdzającym ustanowienie prawne dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,

Z uwagi na fakt, że wynagrodzenie opiekuna prawnego zakwalifikowane zostało jako świadczenie z pomocy społecznej opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania ośrodka pomocy społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego i/lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie w roku 2023 przyznał 4 opiekunom prawnym wynagrodzenie z tytułu opieki. Wynagrodzenie opiekuna prawnego realizowane było zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Świadczenie wypłacane było w wysokości ustalonej przez sąd.

(akta kontroli str. 270-271)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

Praca socjalna

W 2023r. pracą socjalną ośrodek objął 322 rodziny, w których przebywały 544 osoby. Wszystkie podejmowane działania przez pracowników socjalnych odnotowywane były w rodzinnych wywiadach środowiskowych. Pracownicy socjalni podejmowali działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotykała trudności, których nie była w stanie samodzielnie pokonać i wymagała wsparcia np. w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy. Najwięcej działań zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny tj. relacji w rodzinie, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą/rodziną ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy, służy jasnemu i precyzyjnemu formułowaniu celów dotyczących zmian, jakie zamierza się osiągnąć, oraz wyznaczeniu dla nich ram czasowych. Pozwala rodzinom lub osobom zainteresowanym rozwiązaniem swoich problemów na wybór odpowiednich środków i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiągniętych celów, zarówno krótko- jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym. Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwość zarówno rodzinom/osobom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie zgodnie z art. 108 ustawy o pomocy społecznej w roku 2023 zrealizował trzy kontrakty socjalne (kontrakt typu A, wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego). Dwa z nich dotyczyły kobiet w wieku 33-37 lat, jeden bezdomnego mężczyzny w wieku 63 lata. Jedna z kobiet nie zrealizowała ustaleń zawartych w kontrakcie odnośnie podjęcia pracy stałej w wyznaczonym terminie. Podjęła pracę w późniejszym okresie. Druga kobieta w wyznaczonym czasie nie podjęła stałej pracy, podjęła pracę dorywczą. Mężczyzna zrealizował ustalenia zawarte w kontrakcie socjalnym odnośnie profilaktyki zdrowia.

(akta kontroli str. 272-285)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2023 r.

Na realizację zadań z pomocy wykorzystano dotację w wysokości:

L.p.	Nazwa zadania	Plan 2023 r.	Blokada w planie	Wykonanie	Zwrot
1	Zasiłki okresowe	94 000,00	27 000,00	49 856,59	17 143,41
2	Zasiłki stałe	614 000,00	26 000,00	574 491,69	13 508,31
3	Składka zdrowotna od zasiłku stałego	64 000,00	11 770,00	48 100,50	4 129,50
6	Wynagrodzenie opiekunów sądowych	16 320,00	0,00	15 411,08	908,92

Dotacje zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem.

Współpraca z podmiotami uczestniczącymi w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz dodatkowe działania realizowane w 2023 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegna.

Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie współpracował instytucjami takimi jak: Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ochotnicze Straże Pożarne, Sołtysi, Spółdzielnia Socjalna „Stegna Serwis”, policja, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, sądy, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gd., Bank Żywności w Tczewie, Fundacja Strefa Mocy, Stowarzyszenie WIOSNA „Szlachetna Paczka”. W ramach współpracy z instytucjami najczęściej rozwiązywano kwestie przemocy w rodzinie, bezrobocia, bezdomności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Do form współpracy w zakresie wsparcia rodziny należały: wymiana informacji i doświadczeń, szkolenia pracowników oraz działania informacyjne i promocyjne dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, co wpłynęło na zwiększenie skuteczności pomocy.

GOPS w Stegnie do września 2023 r. wraz z Urzędem Gminy Stegna oraz Fundacją Strefa Mocy realizował zadania z programu „Stop wykluczeniu! - Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Stegna”. Środki, które zostały pozyskane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego pozwoliły na realizację usług opiekuńczych, pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, rozwoju trzech Klubów Seniora i czterech Placówek Wsparcia Dziennego. Ośrodek w 2023 roku kontynuował współpracę z Bankiem żywności w Tczewie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w realizacji Podprogramu 2021 PLUS.

Ze Spółdzielnią Socjalną „Stegna Serwis” GOPS w Stegnie współpracował w ramach realizacji usług opiekuńczych.

Postępowanie skargowe w stosunku do jednostki

W okresie objętym kontrolą do tut. Urzędu nie wpłynęła żadna skarga na działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegna.

Sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wystosowanych przez Wojewodę Pomorskiego w wyniku kontroli przeprowadzonych w poprzednich latach.

W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację dotyczącą przeprowadzonej w 2018 r. kontroli kompleksowej przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Na podstawie zbadanej dokumentacji nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie i wnioski z kontroli.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

W teczkach znajdują się orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, oświadczenia i zaświadczenia o uzyskanych dochodach rodziny lub osób samotnie gospodarujących, aktualne zaświadczenia z PUP, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Sytuacja osobista, rodzinna, dochodowa i majątkowa ustalana jest na podstawie dokumentów zgodnych z art. 107 ust. 5 – 5 b ustawy o pomocy społecznej. Kryterium dochodowe rodziny lub osoby korzystającej z pomocy ustalane jest zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przyznawanie świadczeń poprzedza:

- przyjęcie wniosku zarejestrowanego w spisie akt,
- przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego lub aktualizacji zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz. U. z 2021r. poz. 893).

Wywiady środowiskowe w większości przeprowadzane są w miejscu zamieszkania klienta w terminie do 14 dni roboczych od dnia powzięcia informacji o konieczności jego przeprowadzenia lub w sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji pracownika socjalnego, wywiad przeprowadzany był niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania pomocy. Pracownicy socjalni dokonywali analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułowali wnioski z niej wynikające. Wywiad stanowił podstawę planowania pomocy. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż wywiady środowiskowe w dużej mierze przeprowadzane były za pomocą pośrednich środków komunikacji, najczęściej w formie telefonicznej. Pomimo, iż art. 15o Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2024.0.340) dopuszczał możliwość ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w szczególności, gdy osoba lub rodzina zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej, o tyle skala tego zjawiska jest niepokojąco duża.

Ponadto, na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. poz. 1118) z dniem 1 lipca 2023 r. odwołany został stan zagrożenia epidemicznego wprowadzony w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. W konsekwencji przestały obowiązywać dotychczasowe rozwiązania prawne przyjęte na czas trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii przewidziane w ustawie z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych („ustawa covidowa”).

Powyższa kwestia została omówiona szczegółowo na miejscu z Kierownikiem Ośrodka. Polecono zaniechania stosowania ww. praktyki.

W oparciu o zgromadzone dokumenty (wniosek z załącznikami, wywiad środowiskowy) wydawane były decyzje administracyjne przyznające pomoc. Decyzje wydawane były w terminie zgodnym z art. 35 § 1 i § 3a Kpa. Zawierały składniki i elementy wymienione w art. 107 § 1 Kpa. W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanego świadczenia, okresie na jaki zostało ono przyznane oraz o sposobie i terminie realizacji. W uzasadnieniach decyzji szczegółowo opisywano sytuację materialną osób. Decyzjom, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje podpisywane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stegna. Doręczenie decyzji następowało na zasadach określonych w art. 39 i art. 46 § 1 kpa.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

W trakcie kontroli ustalono, że zarówno Kierownik jak i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej. W Ośrodku w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych. Z przeliczenia liczby mieszkańców gminy (9 276 osób) w stosunku do zatrudnionych pracowników socjalnych wynika, że na jednego pracownika socjalnego przypada 1 855 mieszkańców gminy.

Zespół kontrolny ocenił działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Steganie pozytywnie.

Inspektorzy kontrolujący dokonali wpisu w książce kontroli na temat zakresu i terminu jej przeprowadzenia (nr 4/2024).

Na tym protokół zakończono, sporządzając go w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, przy czym jeden jest przeznaczony dla jednostki kontrolowanej.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej:

1. Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.
2. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
3. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.
4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.
5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.
6. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę podlegającą kontroli zespół inspektorów.
7. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia.
8. Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli w ten sposób, że dołącza do niego stosowny tekst w brzmieniu:
„Ustalenia na str. .... skreśla się.”;
„Protokół kontroli na str. .... uzupełnia się przez dopisanie .....”; „Treść ustaleń na str. .... otrzymuje brzmienie: .....”.
9. Zespół inspektorów zajmuje stanowisko wobec wniesionych w terminie zastrzeżeń na piśmie i przekazuje je do akceptacji dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego.
10. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.
11. Zespół inspektorów ma prawo sprostowania w protokole, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek kierownika jednostki podlegającej kontroli, błędów pisarskich oraz innych oczywistych pomyłek.

Zgodnie z treścią art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

Art. 128. 1. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

[.....]*

Kontrolujący

[.....]*

/- kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Kontrolujący

[.....]*

/- kwalifikowany podpis elektroniczny-/

*Wyłączenie jawności informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781.) przez Katarzynę Dańczyszyn